

GLASOFFIL®

Glasilo Filozofske fakultete, letnik 8,
namesto št. 4, ki ni izšla

Pričujoča številka *Glasofila* zaradi tehničnih težav izhaja z zamudo, za kar se zvestim bralcem opravičujemo in obljubljam, da se jih bomo v bodoče potrudili čim manjkrat prikrajšati za zanimivo branje.

7. oktober 2004 je bil slovesen dan zaradi odprtja novih študijskih programov na Filozofski fakulteti

Ob tej priložnosti je dekan, prof. dr. Božidar Jezernik, v svojem nagovoru poudaril pomembnost trenutka za Filozofsko fakulteto, za slavistiko, pa tudi za UL in širše družbeno okolje. Ob dotodanjih osemindvajsetih študijskih programih so se namreč po šestletnih pripravah na Filozofski fakulteti in UL, pa tudi na MSZŠ, začeli izvajati novi programi študija zahodnoslovanskih jezikov in književnosti, bohemistika, polonistika in slovakistika. Začetek novega obdobja ljubljanske slavistike sicer kazijo težave z adaptacijo prostorov, zato so se morali programi začeti v nekoliko okrnjeni obliki. Bistven korak je bil vendarle storjen in bo prispeval k boljšemu razumevanju med Slovenijo in prijateljskimi državami Češko, Poljsko in Slovaško.

Med govorniki so bili veleposlaniki treh prijateljskih držav, ki so opominjali na tradicionalne vezi med temi narodi in se zahvalili za čast, spoštovanje in prijateljstvo, ki ga Filozofska fakulteta v imenu slovenskega naroda izkazuje njihovim. G. Milan Kučan, ki ima kot bivši predsednik RS še posebne zasluge pri uresničevanju načrtov za ustanovitev novih programov, je ob kratki omembi evropskega konteksta pozval k spoštovanju lastnega jezika in kulture ter poglobljanju znanja o njiju ter dejal, da šele ob poznavanju sebe lahko stopimo v ustvarjalen stik z drugimi. Predstojnica Oddelka za slavistiko, prof. dr. Aleksandra Derganc, je omenila nekaj predhodnikov, ki so na lastnih plečih nosili težo (tedanjih) lektoratov, iz katerih so se razvili novi programi, ter sopotnike, ki so si prizadevali za ustanovitev in jo tudi dočakali, omenila pa je tudi nekaj začetnih težav ter izrazila optimizem glede prihodnjega delovanja novih sredin. Doc. dr. Niko Jež je nove programe ovrednotil s stalščica stroke, predvsem pa vpetosti v evropske akademske mreže in projekte. Nenazadnje velja omeniti poslanico g. Václava Havla, bivšega predsednika Češke Republike, ki mu je UL ob tej priložnosti podelila naslov častnega senatorja (prav tako slovaškemu literarnemu zgodovinarju, kritiku in publicistu prof. dr. Petru Zajcu in poljskemu publicistu, zgodovinarju in uredniku Adamu Michniku), in ki se je glasila:

«Dovolite mi, da vsaj na ta način pozdravim prisotne in se zahvalim tistim, ki so s svojim delom prispevali k odpiranju študija češčine, slovaščine, poljščine in književnosti teh jezikov v Ljubljani. Zagotavljam Vam, da so ti študijski programi zelo obetavni in da so me razveselili. Češčina in literatura, napisana v tem jeziku, je bila v preteklosti bistven pokazatelj nacionalne zavesti, ta pečat pa je v podzavesti Čehov opaziti še dandanes. V vzajemnem sožitju z literaturo čeških Nemcev in Judov so v prvi polovici dvajsetega stoletja luč sveta zagledala dela evropskega in svetovnega slovesa. Zato verjamem, da boista vzajemno spoznavanje in navdih značilnosti teh študijskih programov tudi v času združene Evrope in ne dvomim o tem, da bodo - čeprav dolgoročno - obrodili sadove nam vsem»

Vaš Václav Havel, Praga, 14. september

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Prof. dr. P. Zajac je kot slavnostni govornik predaval na temo Kultura strpnosti. Takole je nagovoril prisotne: »Vážene dámy, vážení páni, milí študenti, pred stoštyndsiatimi rokmi slovenskí a slovinskí študenti usponadali... vo Viedni zábavu. Spievali národné piesne, tancovali a pozorovali krásne Slovanky a hovorili o plánoch na svetlú budúcnosť...«

Poglejmo, kakšno je stanje po preteku enega leta in kakšne so začetne izkušnje izvajalcev novih programov. Poročilo je pripravil doc. dr. N. Jež.

Vpis in potek študija

Vpis v I. letnik je dokazal, da obstaja v visokošolskem okolju veliko zanimanja za nove programe, rezultati po prvih izpitnih rokih pa, da je prva generacija študentov študij zelo uspešno začela. Vpis na treh smereh je presegel število razpisanih mest (90), pozitivne rezultate po prvih izpitnih rokih je v povprečju doseglo nad dve tretjini vpisanih.

Obštudijske dejavnosti

Že v prvem letu je bilo nekaj prireditev dobro obiskanih: spoznavni večer za študente (novembra), prednovoletno srečanje s petjem čeških, poljskih in slovaških kolednic (23. december 2004), brucgvanje (16. februar 2005), literarni večer s predstavitvijo slovaških, poljskih in čeških prevodov v treh številkah revije Apokalipsa (23. februar 2005); 22. marca je bil gost Oddelka poljski pisatelj Andrzej Stasiuk, 11. aprila 2005 je predstavnik poljskega veleposlaništva pripravil projekcijo filma *Varsavska vstaja*, v gosteh smo imeli profesorje partnerskih univerz iz Bielska-Biale (prof. I. Kempna-Nowakowska, prof. E. Tokarz, adj. dr. M. Kopczyk), iz Prage (dr. L. Machala), slovakisti so organizirali ekskurzijo na Slovaško (decembra 2004), bohemisti pa na Češko (marca 2005).

Izkušnje z izvedbo programov v prvem letu

Čeprav si je vodstvo Srednješolskega centra Ljubljana prizadevalo, da bi srednješolski pouk in izvajanje študijskega programa Oddelka za slavistiko tekla pod isto streho kolikor toliko usklajeno, je bilo kljub strpnosti obeh strani zaradi različne narave, načina in ritma dela nemogoče ustvariti pogoje za normalni študijski proces. Tri učilnice in trije kabineti, namenjeni izvajanju študija, so stisnjeni med gimnazijske razrede, zato je nemogoče preprečiti kolizijo med dinamiko srednješolskega urnika in visokošolskim študijskim ritmom seminarско-konzultacijskega dela, saj na tako utesnjenem prostoru ni mogoče ustrezno oblikovati in razvijati ustvarjalnega študijskega ozračja. 45-minutni srednješolski ritem namreč podreja svojemu tempu delo in razpoloženje celotne šole, zato je v njej nemogoče izvajati sklope predavanj, seminarjev in vaj, izpite in konzultacije pa je mogoče pripraviti samo v določenih popoldanskih urah, kar glede na število študentov v bodoče ne bo izvedljivo. Velik hrup in mehanični ropot sta kot način telesnega sproščanja po šolskih hodnikih normalen pojav, ki ustreza psiho-fizičnemu stanju mladostnikov, toda za delo na univerzitetni ravni presegata sprejemljive meje, zato je razpoloženje danega okolja v popolnem nasprotju s pričakovanim tvornim ozračjem, ki naj bi omogočalo ustrezno motivacijo. V minulem letu je na ta račun prihajalo do hudih motenj, ki so včasih popolnoma zablokirale študijsko dejavnost, predvsem potek konzultacij in izpitov. Zato je treba ustvariti ustrezne razmere za izvajanje študija s pridobitvijo dodatnih površin in z ločitvijo prostorov, v katerih se izvaja študijski program Oddelka za slavistiko, od prostorov, kjer poteka srednješolski pouk.

Prostorske potrebe

Po potrjenem izvedbenem načrtu Oddelka za slavistiko potrebuje za izvajanje novih programov 352 m² površine. Prostor v zgradbi Srednješolskega centra Ljubljana merijo le 282 m², kar je (z eno celodnevno predavalnico, dvema učilnicama za popoldansko uporabo in tremi kabineti za osem sodelavcev in tajnico) premalo za potrebe I. letnika.

V študijskem letu 2005/06 je predvidena nastavev treh novih izvajalcev (z dodatnimi lektorji iz tujine), dosedanje prijave za vpis v prvi letnik pa kažejo polno zasedbo razpisanih mest oz. presežke na vseh treh smereh, zato bo Oddelka v skladu s predloženim in sprejetim izvedbenim načrtom od 1. oktobra 2005 nujno potreboval dodatne prostore v izmeri 199 m² za celodnevno uporabo, skupno torej 352 m². Zato je treba za nadaljnje izvajanje pedagoškega procesa zagotoviti celotno levo pritlično krilo na Aškerčevi 1 in ga ločiti od prostorov, kjer poteka srednješolski pouk.

Dinamika novih nastavev

Za drugo leto izvajanja programov so po izvedbenem načrtu predvidene naslednje nastavev: docent za poljski jezik, docent za češki jezik in asistent za slovaško in češko književnost. Ker bo glede na presežek vpisa treba jezikovne vaje deliti na dve skupini, naj bi za izvajanje jezikovnih lektorskih vaj nastavili vsaj še dva lektorja: domači lektor za poljski jezik; domači lektor za češki jezik.

Podelitvi diplom na rob

(prodekan doc. dr. Jože Urbanija)

Vsaka velika prireditve, in takšna je bila tudi letošnja podelitev diplom Filozofske fakultete, je obdana z bliščem in ritualom, z večjim ali manjšim zanosom sodelujočih ter s tistim, kar ta zunanja lupina vsebuje. Tisto notranje v tej prireditvi je bilo zavedanje posameznika znotraj fakultetne skupnosti, zavedanje fakultetne skupnosti znotraj posameznika ter utrditev povezanosti med posameznikom - študentom, učiteljem, strokovnim delavcem, ki se uteleša v občutenju pripadnosti ter zrcali v spontanosti misli: lepo je bilo, je in bo na Filozofski fakulteti.

Po Oddelkih

Na Oddelku za romanske jezike in književnosti so študentje uprizorili dve gledališki predstavi, in sicer »francoska« skupina *Les Théâtres*, ki jo vodi prof. dr. Vladimir Pogačnik, predstavo E. Ionesca *La cantatrice chauve* (4. in 5. aprila 2005 v SNG Drami) in »španska« skupina *Hipercloridria*, ki jo je več let vodila španska lektorica Gemma Santiago Alonso, trenutno pa absolvent Primož Grešak, predstavo P. Pedrero, *Isla Amarilla* (23., 24. in 26. maja 2005 v Gledališču GLEJ). Prvi bodo gostovali v Novem mestu in v Franciji, drugi bodo imeli reprizo jeseni in bodo še nastopali po Sloveniji (Izola, Nova Gorica), Hrvaški (Zagreb) in Španiji.

30. maja zbralo 30 do 40 obiskovalcev, ki so z zanimanjem prisluhnili nagovoru dekana prof. dr. Božidarja Jezernika in predstavitev namestnika predstojnika Oddelka izr. prof. dr. Rajka Muršiča in številnih študentov iz obdobja preteklih dveh let, ki so skušali prikazati spremembe na Oddelku v petnajstih letih in opozoriti na stereotipnost predstav o etnologiji v slovenski družbi. Gostom so naknadno poslali anketne liste, rezultate ankete pa bodo upoštevali pri pisanju novega študijskega programa.

Kako spodbuditi partnersko sodelovanje fakultet in šol pri izobraževanju učiteljev - primer evropsko sofinanciranega projekta na Filozofski fakulteti

(prof. ddr. Barica Marentič Požarnik, koordinatorica projekta)

CPI FF je pridobil sofinanciranje projekta Partnerstvo fakultet in šol v letu 2004/2005 s cilji dvigniti kakovost in učinkovitost izobraževanja študentov, opredeliti osnovne kompetence za uspešno delo učiteljev, vzpostaviti model izobraževanja, ki optimalno spodbuja razvoj teh kompetenc, izpopolniti načine praktičnega usposabljanja z vključevanjem sprotne in strnjene pedagoške prakse v študij pedagoških smeri, vzpostaviti model partnerskega sodelovanja med fakulteto in šolami, razviti model seminarjev in drugih oblik stalnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev mentorjev, verificirati postopke in modele izobraževanja študentov in mentorjev s strani tujih strokovnjakov, izdelati predloge za prenovo študija pedagoških smeri na fakulteti v skladu z načeli bolonjske deklaracije in osrednjimi evropskimi cilji na področju izobraževanja. K sodelovanju so bili povabljeni učitelji in sodelavci

Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo je v sredo, 25. maja, v avli fakultete odprl razstavo o življenju in delu akad. prof. dr. Antona Ocvirka (1907-1980), utemeljitelja primerjalne vede na Slovenskem, urednika Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, zbirke Sto romanov, Literarnega leksikona, zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani in dolgoletnega predavatelja in predstojnika na Oddelku, ki je bil tudi dekan fakultete med 1955 in 1957.

Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo se na Bolonjsko reformo pripravlja tudi z javnimi predstavitvami. Prva je bila namenjena aktualnim in potencialnim delodajalcem diplomantov tega Oddelka. V ljubljanskem hotelu Mons se je

skupnih pedagoških predmetov in specialnih didaktik na Filozofski fakulteti. Izoblikovale so se delovne skupine za prenovo pedagoških programov in učnih načrtov, za hospitacije in nastope, za strijeno pedagoško prakso, za pripravništvo in za spremljanje in evalvacijo projekta.

V projektu smo se povezali z 20 srednjimi in osnovnimi šolami v Sloveniji, z Zavodom RS za šolstvo ter s tremi inštitucijami za izobraževanje učiteljev v tujini:

ICLOS v Leidnu, Institut für Erziehungswissenschaft v Tübingenu in Liverpool Hope University College.

V septembru 2005 načrtujemo tudi konferenco z mednarodno udeležbo na temo mentorstva in partnerstva v izobraževanju učiteljev.

Vabimo vse, ki bi želeli sodelovati, da se nam pridružijo.

Borut Brumen (1963-2005)

Nedavno, 30. julija, nas je pretresla vest o preminutju dr. Boruta Brumna, izrednega profesorja za kulturno antropologijo in predstojnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Naš kolega, ki je po odhodu dr. Vilka Novaka na Oddelku častno zastopal svoje rodno Prekmurje, se je posvečal zlasti vprašanjem identitet, migracij, urbanosti, multikulturalnosti in globalizacije. Zadnja leta se je še posebno vneto posvetil afrikanistiki, ki jo je prevzel kot predmet predavanj in jo povezal z nekaterimi mednarodnimi projekti. Objavil je dve pomembni monografiji: *Na robu zgodovine in spomina: urbana kultura Murske Sobotne med letoma 1919 in 1941* (Murska Sobota 1995) in *Sv. Peter in njegovi časi: socialni spomini, časi in identitete v istrski vasi Sv. Peter* (Ljubljana 2000). V spominu nam bo ostal kot soustanovitelj in sodelavec Mednarodnih etnoloških simpozijev v Piranu, organizator študentskih ekskurzij, uspešen predavatelj in mentor študentom, odličen povezovalec mednarodnega sodelovanja na Oddelku in duhovit sogovornik. Njegov odhod je boleča in nenadomestljiva izguba za vse, ki smo ga poznali, zato lahko rečemo le: Borut, hvala za čas, ki smo ga preživeli skupaj, velikokrat se bomo še spomnili nate.

prof. dr. Zmago Šmitek

Založnik: Filozofska fakulteta
Odgovorni urednik: dekan prof. dr. Božidar Jezernik
Glavni urednik: prodekan prof. dr. Miha Pintarčič
Fotografije: Matjaž Reboj
Oblikovanje: Muri Design